

TÜRKİYE'DE LİDERLİK ÖZELLİKLERİ İLE İLGİLİ YAZILAN TEZLERİN İÇERİK ANALİZİ YÖNTEMİYLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Hasan GÜL¹

Aysuluu BEYŞENOVA²

Özet

Bu çalışmanın temel amacı, Yükseköğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanında kayıtlı liderlik özellikleri konusunda yazılan lisansüstü tez çalışmalarını içerik analizi ile incelemek ve değerlendirmektir. Araştırmanın örneklemini YÖK veri tabanında yer alan liderlik özellikleri konulu 136 yüksek lisans ve 14 doktora tezi olmak üzere toplam 150 lisansüstü tez oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, en fazla tezin 2014-2015 yılları arasında yayımlandığı ve bu konuda en çok katkının Marmara Üniversitesi tarafından sağlandığı belirlenmiştir. Ayrıca liderlik özellikleri konulu tezlerin genellikle yüksek lisans düzeyinde olduğu ve çalışmalarda ağırlıklı olarak nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, liderlik özellikleri, içerik analizi.

Evaluation of Thesis on Leadership Properties In Turkey By Content Analysis

Abstract

The main purpose of this study is to analyze and evaluate the postgraduate thesis studies on the registered leadership characteristics of the Higher Education Council (YÖK) National Thesis Center database with content analysis. The sample of the study consists of a total of 150 graduate theses, including 136 masters and 14 doctoral dissertations on the leadership traits in the YÖK database. According to the results of the study, it was determined that the most thesis was published between 2014-2015 and the most contribution was provided by Marmara University. In addition, it is determined that the theses on leadership characteristics are generally at the graduate level and the studies mainly use quantitative research methods.

Keywords: Leadership, leadership properties, content analysis.

GİRİŞ

Lider denince aklımıza ilk olarak, kriz zamanlarında ortaya çıkan ve insanlık tarihinin gidişatını değiştirecek büyük işler başaran insanlar gelmektedir. Ancak, liderlik bir grup insanın birlikte yaşadığı ve yönetim olgusunun söz konusu olduğu her yerde ortaya çıkan ve önemi giderek artan bir konudur.

Liderlik insanlık tarihinin en çok merak edilen ve incelenen konularının başında yer almaktadır. Başta yönetim olmak üzere, siyaset bilimi, tarih, psikoloji, sosyoloji gibi sosyal bilimlerin ortak ilgi alanı olan liderlik çok sayıda araştırmaya konu olmasına rağmen hala önemini korumaktadır (Arslan ve Yaşar Uğurlu, 2017: 63). Liderliğin doğası nedir? başarılı bir lider ne gibi kişilik özelliklerine sahip olmalıdır? hangi durumlarda ne tür liderlik davranışları daha belirleyici olmaktadır? insanları resmi hiçbir yetkisi olmayan bir bireyin

¹ Doç.Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İİBF, hasan.gul@manas.edu.kg

² Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, beyshenova93@mail.ru

peşinden sürükleyen, belli amaçlar etrafında toplanmasını sağlayan nedir? ve her insan lider olabilir mi? gibi sorular hala tam olarak cevaplandırılabilmiş değildir.

Liderlik konusuyla ilgili ilk sistematik çalışmalar 20. yüzyılın başlarında ortaya konulmuştur. Yapılan araştırmalar incelendiğinde, liderlik tarzları, etkinliği, lider özellikleri ve davranışları sıklıkla incelenen araştırma konuları içinde yer almaktadır. Bu araştırma kapsamında, liderlik özellikleri alanında yapılan çalışmaların yönünü ve eğilimlerini belirleyerek, araştırma sonucunda elde edilen bulgularla ilgili yazına katkı sağlanması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, liderlik özellikleri ile ilgili yazılan lisansüstü tezlerin yoğunlaştığı alanlar, yayınlandığı yıllar, tez çalışmalarının yürütüldüğü üniversite, enstitü ve anabilim dalları hakkında bir bilgi verilmeye çalışılacaktır. Tezlere ulaşmak için Yükseköğretim Kurumu'nun ulusal tez merkezi kullanılmıştır.

I. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Liderlik olgusu insanlık tarihi kadar eski bir kavram olarak bilinmektedir. Sosyal nitelikli bir varlık olan insanoğlu hayatı boyunca farklı grupların içinde yaşamayı sürdürmektedir. Grup üyeleri kendilerini belli hedeflere ulaştırarak ve yönlendirecek liderlere her zaman ihtiyaç duymaktadırlar (Mert Şencan, İbicioğlu ve Karabekir, 2015: 243).

Liderlik karmaşık ve çok yönlü bir kavram olduğu için ilgili literatürde birçok farklı tanımı bulunmaktadır. Stogdill'in belirttiği gibi, “*neredeyse liderlik kavramını tanımlamaya çalışan kişilerin sayısı kadar birbirinden farklı birçok liderlik tanımı da bulunmaktadır*” (Robbins, 1998: 346). Kısaca liderlik; bir grup insanı belirli hedefler etrafında toplayabilme ve bu hedeflere ulaşabilmek için onları harekete geçirme ve etkileme süreci şeklinde tanımlanabilmektedir (Sharma ve Jain, 2013: 310).

Liderlik, araştırmacılar arasında uzun süredir ilgi uyandıran bir konudur. Ancak, liderlik üzerine yapılan sistematik ve bilimsel araştırmalar ancak 20. yüzyılın başlarında ortaya çıkmaya başlamıştır. Çoğunlukla bu araştırmaların odak noktası “liderlik etkinliğinin” belirleyicileri üzerinde olmuştur. Sosyal araştırmacılar, bir liderin takipçileri etkileme ve belli hedefleri gerçekleştirme konusunda ne kadar başarılı olduklarını belirlemek için hangi bireysel özelliklerin, yeteneklerin, davranışların, güç kaynaklarının veya durumun unsurlarını keşfetmeye çalışmışlardır (Yukl, 2015: 1-2). Yüzyıllar boyunca liderlik bazı bireylerin doğuştan sahip olduğu bir özellik olarak görülmekteydi. Diğer bir ifadeyle, liderlerin diğer insanlardan farklı bazı kişisel özelliklere sahip oldukları düşünülmekteydi. Yaklaşık 2500 yıl önce yaşayan Çinli düşünür Konfüçyüs hiçbir liderlik tanımı önermiyordu, ancak liderlerin “erdemli” olmaları ve başlarında buldukları halka hizmet etmeleri gerektiğini belirtiyordu. Felsefenin kurucu babası olarak bilinen Platon'a göre iyi bir lider “bilge” olmalıdır. Machiavelli, liderin yüce gönüllü olması ve halkın desteğini almak için “zeki” olması gerektiğini belirtmiştir (Silva, 2016: 2). Liderlik alan yazınında daha çok liderlerin fiziksel özellikler, karizma ve hakimiyet gibi özelliklerinin ele alındığı ve liderlerin duygusal zeka, empati, alçakgönüllülük ve karizma gibi özelliklerinin uzunca bir süre çok fazla ilgi görmediği görülmektedir (Zaccaro vd., 2004; Collins, 2001'den akt. Arslan ve Yaşar Uğurlu, 2017: 64).

Yapılan bir araştırma sonucuna göre başarılı bir liderde bazı özellikler diğerlerinden daha önemlidir. *Dürüstlük* (% 84), *zeka* (% 80) ve *kararlılık* (% 80) gibi nitelikler araştırmaya katılan bireylerin oy çokluğuyla “temel liderlik özellikleri” olarak belirlenmiştir. Söz konusu bu özellikleri *örgütlü* (% 67), *şefkatli* (% 57), *yenilikçi* (% 56) ve *hırslı olma* (% 53) gibi diğer nitelikler de takip etmektedir (Pew Research Center, 2015: 16). Liderlik konusuyla ilgili yapılan çeşitli çalışmaların sonucunda, günümüz modern liderlerinden beklentiler *adalet*, *doğru sözlülük*, *güven*, *takipçilere moral verme* ve *onları güçlendirme* gibi özellikler olarak ifade edilmektedir (Bektaş, 2016: 50-51).

Günümüz örgütlerinde liderlik olgusu, örgütsel amaç ve hedeflere ulaşmada temel kavramlardan biri haline gelmiştir. Bugünün liderleri; siyasi liderler, şirket liderleri veya sivil toplum liderleri olsun, sürekli değişen dinamik çevredeki küresel baskılar ve eğilimler sistemi çerçevesinde hareket etmek zorundadırlar (University of Cambridge Institute for Sustainability Leadership, 2017: 3).

İlgili alanyazın incelendiğinde Türkiye’de liderlik özellikleri ile ilgili yazılan tezlerin içerik analizi ile çok fazla incelenmediği görülmektedir. Az sayıdaki örneklerden biri olan Arslan ve Yaşar Uğurlu (2017) tarafından yapılan çalışmada 1997-2017 yılları arasında başlığında liderlik geçen Social Sciences Citation Index (SSCI) dergilerinde ve ulusal alanyazında “liderlik becerileri” konusunda yapılan yayınların içerik analizi ile değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda söz konusu çalışmada YÖKTEZ’de yer alan ‘liderlik becerileri’ ile ilgili tezler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir.

II. YÖNTEM

Bu çalışmanın amacı, YÖK’ün ulusal tez merkezinde “liderlik özellikleri” konusyla ilgili yazılan lisansüstü tezlerin içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmesidir. İçerik analizi, dökümanların ya da mülakat kayıtlarının karakterize edilmesi ve karşılaştırılması için kullanılan bir yöntemdir (Altunışık vd., 2010: 322). Diğer bir ifadeyle içerik analizi; bir alanda var olan literatürü incelemeye ve değerlendirmeye yönelik nitel bir yöntemdir (Schreglmann, 2016: 17).

Çalışmada öncelikle YÖK’ün ulusal tez merkezine girilmiş ve liderlik özellikleri alanında yazılmış tezler taranmıştır. Yapılan tarama sonucunda, toplam 150 adet (125 izinli, 25 izinsiz) lisansüstü teze ulaşılmıştır (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>). Bu sayı ulaşılabilir sayı olduğu için yapılan bu çalışmada örneklem seçme yoluna gidilmemiştir. İnternette tarama işlemi 07-08 Kasım 2018 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Çalışma kapsamında, Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında liderlik özellikleri alanında yayımlanan yüksek lisans ve doktora tezlerin yayınlandığı yıl, yayınlandığı üniversite, enstitüsü, anabilim dalı, dili, sayfa sayısı, kullanılan yöntem gibi bibliyometrik özellikleri incelenmeye alınmıştır.

III. BULGULAR

Bu bölümde yapılan içerik analizi yöntemiyle elde edilen araştırma bulgularına yer verilmiştir. Tablo 1’de görüldüğü gibi tezlerin yıllara göre dağılımı yer almaktadır. 1989-2018 yılları arasında Türkiye’de liderlik özellikleri konusunda yazılan toplam 150 lisansüstü teze ulaşılmıştır. İzinli ve izinli olmayan tüm tezler dikkate alındığında, en çok tezin 2014-2015 yılları arasında yayınlandığı görülmektedir.

Tablo 1. Yayınlandığı Yıllara Göre Lisansüstü Tezlerin Dağılımı

Yıl	İzinli Tezler		İzinsiz Tezler	
	Sıklık	%	Sıklık	%
1989	-	-	1	4,0
1997	-	-	1	4,0
1999	-	-	1	4,0
2000	-	-	3	12,0
2001	-	-	3	12,0
2002	1	0,8	3	12,0
2003	-	-	3	12,0
2004	1	0,8	1	4,0
2005	4	3,2	2	8,0
2006	7	5,6	-	-

2007	6	4,8	-	-
2008	10	8,0	-	-
2009	10	8,0	-	-
2010	7	5,6	-	-
2011	9	7,2	-	-
2012	6	4,8	-	-
2013	5	4,0	-	-
2014	16	12,8	-	-
2015	16	12,8	1	4,0
2016	12	9,6	2	8,0
2017	8	6,4	1	4,0
2018	7	5,6	3	12,0
Toplam	125	100,0	25	100,0

Tablo 2’de tezlerin yayınlandığı üniversitelere göre dağılımı gösterilmektedir. Tabloya bakıldığında, en fazla tezin Marmara (13) ve Gazi (12) ve Beykent Üniversitesinde (11) hazırlandığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 2. Yayınlandığı Üniversitelere Göre Tezlerin Dağılımı

Üniversite	Sıklık	%
Marmara Üniversitesi	13	8,6
Gazi Üniversitesi	12	8,0
Beykent Üniversitesi	11	7,3
Yeditepe Üniversitesi	8	5,3
Maltepe Üniversitesi	7	4,6
Selçuk Üniversitesi	6	4,0
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	5	3,3
İstanbul Üniversitesi	5	3,3
Kocaeli Üniversitesi	5	3,3
Zirve Üniversitesi	5	3,3
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	4	2,6
Türk Hava Kurumu Üniversitesi	4	2,6
Hacettepe Üniversitesi	4	2,6
İstanbul Aydın Üniversitesi	3	2,0
Anadolu Üniversitesi	3	2,0
Atatürk Üniversitesi	3	2,0
Avrasya Üniversitesi	3	2,0
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	2	1,3
İstanbul Gelişim Üniversitesi	2	1,3
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	2	1,3
Ankara Üniversitesi	2	1,3
Süleyman Demirel Üniversitesi	2	1,3
Sakarya Üniversitesi	2	1,3
Erciyes Üniversitesi	2	1,3
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	2	1,3

Orta Doğu Teknik Üniversitesi	2	1,3
Bartın Üniversitesi	2	1,3
Nişantaşı Üniversitesi	2	1,3
İstanbul Kültür Üniversitesi	1	0,6
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	1	0,6
İstanbul Arel Üniversitesi	1	0,6
Gaziantep Üniversitesi	1	0,6
Kırıkkale Üniversitesi	1	0,6
Karadeniz Teknik Üniversitesi	1	0,6
Celal Bayar Üniversitesi	1	0,6
Trakya Üniversitesi	1	0,6
Pamukkale Üniversitesi	1	0,6
Muğla Üniversitesi	1	0,6
Çağ Üniversitesi	1	0,6
İnönü Üniversitesi	1	0,6
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	1	0,6
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	1	0,6
Uşak Üniversitesi	1	0,6
Fırat Üniversitesi	1	0,6
Fatih Üniversitesi	1	0,6
Haliç Üniversitesi	1	0,6
Ufuk Üniversitesi	1	0,6
Yıldız Teknik Üniversitesi	1	0,6
Okan Üniversitesi	1	0,6
Mersin Üniversitesi	1	0,6
Cumhuriyet Üniversitesi	1	0,6
Siirt Üniversitesi	1	0,6
Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü	1	0,6
Gülhane Askeri Tıp Akademisi (GATA)	1	0,6
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	1	0,6
Toplam	150	100,0

Aşağıdaki Tablo 3’de görüldüğü gibi, yayınlanan tezlerin 100’ü Sosyal Bilimler Enstitüsü, 31’i Eğitim Bilimleri Enstitüsü ve 15’i Sağlık Bilimleri Enstitüsünde hazırlanmıştır. Yayınlandığı enstitüye göre, tezlerin en fazla Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlandığı belirlenmiştir.

Tablo 3. Yayınlandığı Enstitüye Göre Tezlerin Dağılımı

Enstitü	Sıklık	%
Sosyal Bilimler Enstitüsü	100	66,6
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	31	20,6
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	15	10,0
Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü	2	1,3
Fen Bilimleri Enstitüsü	1	0,6

Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü	1	0,6
Toplam	150	100,0

Tablo 4'e göre, liderlik özellikleri alanında yayımlanan tezlerin büyük bir bölümünün Eğitim ve İşletme Anabilim Dallarında hazırlandığı görülmektedir.

Tablo 4. Yayımlandığı Anabilim Dallarına Göre Tezlerin Dağılımı

ABD	Sıklık	%
Eğitim Bilimleri ABD	36	24,0
İşletme ABD	27	18,0
İşletme Yönetimi ABD	14	9,3
Beden Eğitimi ve Spor ABD	11	7,3
Eğitim Yönetimi ve Denetimi ABD	9	6,0
Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Eko. ABD	8	5,3
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ABD	7	4,6
Spor Yönetimi ABD	4	2,6
Psikoloji ABD	2	1,3
İlköğretim ABD	2	1,3
Yönetim Bilimleri ABD	2	1,3
Afet Eğitimi ve Yönetimi ABD	2	1,3
İşletme Eğitimi ABD	1	0,6
Türk Dili ve Edebiyatı ABD	1	0,6
Halkla İlişkiler ve Tanıtım ABD	1	0,6
Çocuk Gelişimi ve Eğitimi ABD	1	0,6
Bilgi ve Belge Yönetimi ABD	1	0,6
Hemşirelik ABD	1	0,6
Antrenörlük Eğitimi ABD	1	0,6
Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi ABD	1	0,6
Toplam	150	100,0

Aşağıdaki Tablo 5, lisansüstü tezlerin türlere göre dağılımını göstermektedir. Tablo incelendiğinde yazılan tezlerin 136'sının yüksek lisans ve 14'ünün ise doktora tezi olduğu görülmektedir. Yayımlanan tezlerin çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 5. Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Tez Türü	Sıklık	%
YL	136	90,6
Doktora	14	9,3
Toplam	150	100,0

Tablo 6'da liderlik özellikleri konulu lisansüstü tezlerin çok büyük bir kısmının Türkçe (146) yazıldığı görülmektedir.

Tablo 6. Tezlerin Hazırlandığı Dillere Göre Dağılımı

Dil	Sıklık	%
Türkçe	146	97,3
İngilizce	4	2,6
Toplam	150	100,0

Aşağıdaki Tablo 7’de tezlerin sayfa sayılarına göre dağılımı yer almaktadır. Görüldüğü gibi, 104 tezin sayfa sayısının 101-200 arasında olduğu belirlenmiştir.

Tablo 7. Sayfa Sayılarına Göre Tezlerin Dağılımı

Sayfa Sayısı	Sıklık	%
1-100	38	25,3
101-200	104	69,3
201-300	5	3,3
301-400	2	1,3
401-500	1	0,6
Toplam	150	100,0

Lisansüstü tezlerde tercih edilen araştırma yöntemleri ile ilgili bulgular Tablo 8’de yer almaktadır. Tabloya göre, lisansüstü tezlerde en çok nicel araştırma yöntemleri tercih edildiği anlaşılmaktadır.

Tablo 8. Tercih Edilen Araştırma Yöntemi

Yöntem	Sıklık	%
<i>Nicel</i>	134	93,0
Nitel	4	2,7
Karma	3	2,1
Tarama	3	2,1
Toplam	144	100,0

* 6 Tezin “araştırma yöntemi” bölümüne erişim sağlanamadığı için araştırmada değerlendirilmeye alınamamıştır.

Tablo 9’da görüldüğü gibi, yayımlanan tezlerde en çok kullanılan veri toplama yönteminin anket yöntemi olduğu görülmektedir.

Tablo 9. Veri Toplama Yöntemine Göre Tezlerin Dağılımı

Veri Toplama Yöntemi	Sıklık	%
Anket	134	93,0
Görüşme	3	2,1
Anket+görüşme	2	1,4
Döküman incelemesi	3	2,1
Anket+Döküman incelemesi	1	0,7
Görüşme+Gözlem	1	0,7
Toplam	144	100,0

* 6 Tezin “veri toplama yöntemi” bölümüne erişim sağlanamadığı için araştırmada değerlendirmeye alınamamıştır.

Tablo 10’da görüldüğü üzere lisansüstü tezler örneklem büyüklüğü açısından da değerlendirilmiştir. Lisansüstü tezlerin 59’unda 101-300 arasında örneklem grubunun kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 10. Yayınların Örneklem Büyüklükleri Dağılımı

Örneklem Büyüklüğü	Sıklık	%
--------------------	--------	---

1-100	27	18,7
101-300	59	41,0
301-500	31	21,5
501-700	12	8,3
701 ve üzeri	10	7,0
Örneklem yok	5	3,5
Toplam	144	100,0

* 6 Tezin “örneklem sayısı” bölümüne erişim sağlanamadığı için araştırmada değerlendirmeye alınamamıştır.

Aşağıdaki Tablo 11’de araştırmanın katılımcılarına ilişkin bilgilere yer verilmektedir. Araştırmanın katılımcılarına bakıldığında, lisansüstü tezlerde örneklem grubu olarak yoğun bir biçimde *öğretmenlerin, yöneticilerin ve okul müdürlerinin* seçildikleri görülmektedir.

Tablo 11. Araştırmada Örneklem Grupları

Katılımcılar	Sıklık	%
Öğretmenler	46	32,0
Üst-Orta Düzey Yöneticiler	21	14,6
Okul Müdürleri ve Öğretmenler	17	12,0
İşletme (Kurum) Çalışanları	14	9,7
Antrenörler/ Sporcular	10	7,0
Hastane Çalışanları	9	6,2
Ordu Üyeleri	3	2,1
Yöneticiler ve Personel	3	2,1
Öğretmenler ve Öğrenciler	2	1,4
Kadın Yöneticiler	2	1,4
Yöneticiler ve Kampçılar	1	0,6
Kadın Girişimciler	1	0,6
İşletmeler	1	0,6
Toplam	144	100,0

* 6 Tezin “örneklem katılımcıları” bölümüne erişim sağlanamadığı için araştırmada değerlendirmeye alınamamıştır.

SONUÇ

Bu çalışmada, Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında liderlik özellikleri konusunda yayınlanan 136 yüksek lisans ve 14 doktora tezi çeşitli parametreler kapsamında değerlendirilmeye alınmıştır.

Araştırma sonucunda, liderlik özellikleri konulu ilk tezin 1989 yılında yazıldığı, ancak internet üzerinden erişiminin mümkün olmadığı, bu konuda en çok tezin 2014-2015 yılları arasında yazıldığı belirlenmiştir. Marmara, Gazi ve Beykent Üniversiteleri liderlik özellikleri konusunda en çok tez yayınlayan üniversiteler olarak ilk sıralarda yer aldıkları görülmüştür.

Liderlik kavramı *eğitim, işletme ve yönetim* bilimlerinde üzerinde en çok çalışılan konuların başında gelmektedir. İlgili alanda yayımlanan lisansüstü tezlerin en çok Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde ve *Eğitim ile İşletme Anabilim Dallarında* hazırlandığı bulgusuna ulaşılmıştır. Bu durum, bu alanla ilgili eğitimin genellikle Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde verilme nedeninden kaynaklanabilir. Bununla birlikte, lisansüstü tezler incelendiğinde liderlik konusunun “evrensel” bir kavram olmasından dolayı, diğer Enstitü ve Anabilim Dallarında da çalışmalar yapıldığı görülmüştür.

Liderlik alanında yazılan tezlerin büyük bir kısmının yüksek lisans tezlerinden oluştuğu ve Türkçe yazıldığı tespit edilmiştir. Lisansüstü tezlerde en çok nicel araştırma yöntemi ve veri toplama yöntemi olarak da en çok anketin tercih edildiği görülmektedir. Ayrıca, araştırma bulgularına göre; en fazla örneklem büyüklüğünün 101-300 arasında dağıldığı ve lisansüstü tezlerin çoğunluğunda örneklem katılımcılarının *öğretmenler, üst-orta düzey yöneticiler ve okul müdürlerinden* oluştuğu belirlenmiştir.

Bu çalışmanın temel kısıtlarından birisi, araştırma kapsamına sadece YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan lisansüstü tezlerin dahil edilmiş ve değerlendirilmiş olmasıdır. Gelecekte bu alanda yapılacak çalışmalarda daha detaylı incelemeler yapılabilir. Bununla birlikte başka veri tabanlarından da yararlanılarak bildiriler, makaleler de incelenebilir.

KAYNAKÇA

- ALTUNIŞIK, R., COŞKUN, R., BAYRAKTAROĞLU, S. ve YILDIRIM, E. (2010). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. SPSS Uygulamalı, 6. Baskı, Sakarya.
- ARSLAN, F. ve YAŞAR UĞURLU, Ö. (2017). 1997-2017 Yılları Arasında Liderlik Becerileri İle İlgili Araştırmaların İçerik Analizi İle İncelenmesi, Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, Cilt/Volume: 15, Sayı/Issue: 2, Mayıs/May 2017, ss./pp. 62-80, <http://dx.doi.org/10.11611/yead.320165>.
- BEKTAŞ, Ç. (2016). Liderlik Yaklaşımları ve Modern Liderden Beklentiler. *Selçuk Üniversitesi Akşehir Meslek Yüksekokulu Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 2, S. 7, s. 43-53. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- MERT ŞENCAN, M. N., İBİCİOĞLU, H. ve KARABEKİR, M. (2015). Kadın Yöneticilerin Liderlik Özelliklerinin İncelenmesi: Türkiye'deki Kadın Rektörler Üzerine Bir İçerik Analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C.20, S.1, s. 241-259.
- Pew Research Center. (2015). Women and Leadership: Public Says Women Are Equally Qualified, But Barrier Persist. Washington, D.C., January.
- ROBBINS, S. P. (1998). *Organizational Behavior*. 8. Edition, United States of America.
- SCHREGLMANN, S. (2016). Türkiye'de Üstün Yetenekli Öğrenciler İle İlgili Yapılan Yükseköğretim Tezlerinin İçerik Analizi. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 14-26.
- SHARMA, M. K., JAIN, S. (2013). Leadership Management: Principles, Models and Theories. *Global Journal of Management and Business Studies*. Volume 3, Number 3, pp. 309-318
- SILVA, A. (2016). What is Leadership? *Journal of Business Studies Quarterly*, Volume 8, Number 1, pp.1-5.
- University of Cambridge Institute for Sustainability Leadership. A report commissioned by the British Council. (2017). *Global Definitions of Leadership and Theories of Leadership Development: Literature Review*, Cambridge, UK, June.
- YUKL, G. (2013). *Leadership in Organizations*. (8th edition). Pearson: Prentice Hall, Upper Saddle River. New Jersey.